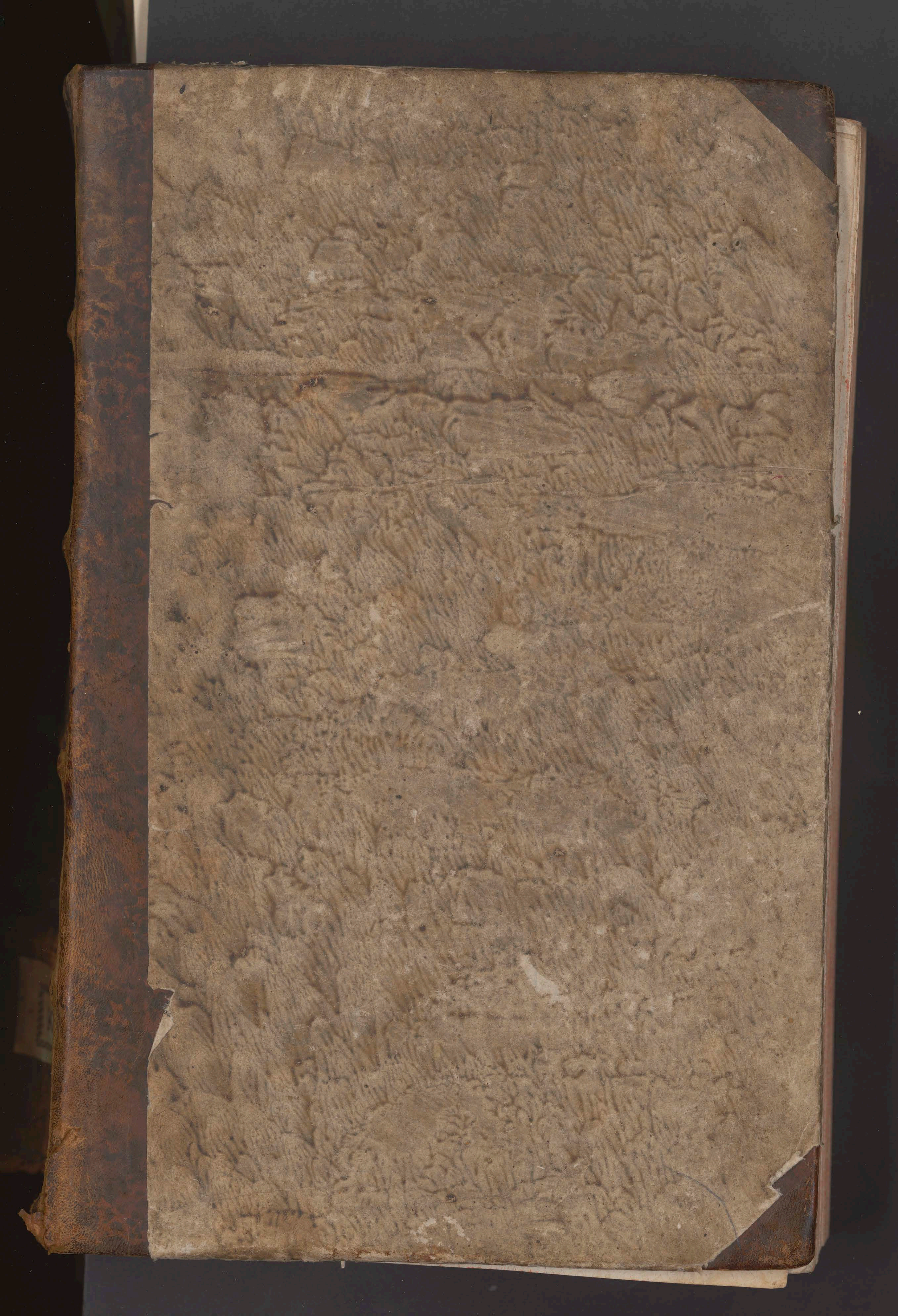
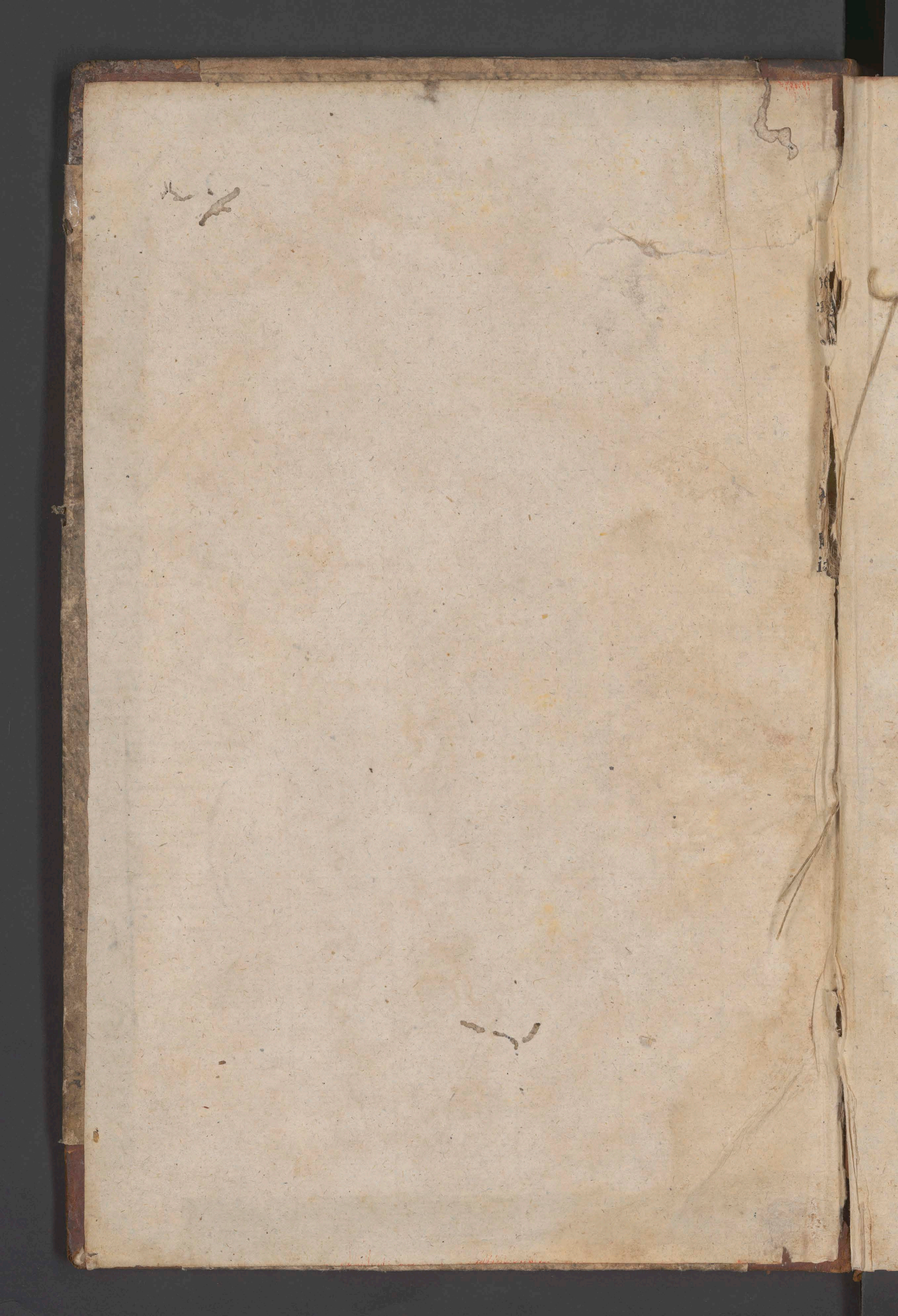
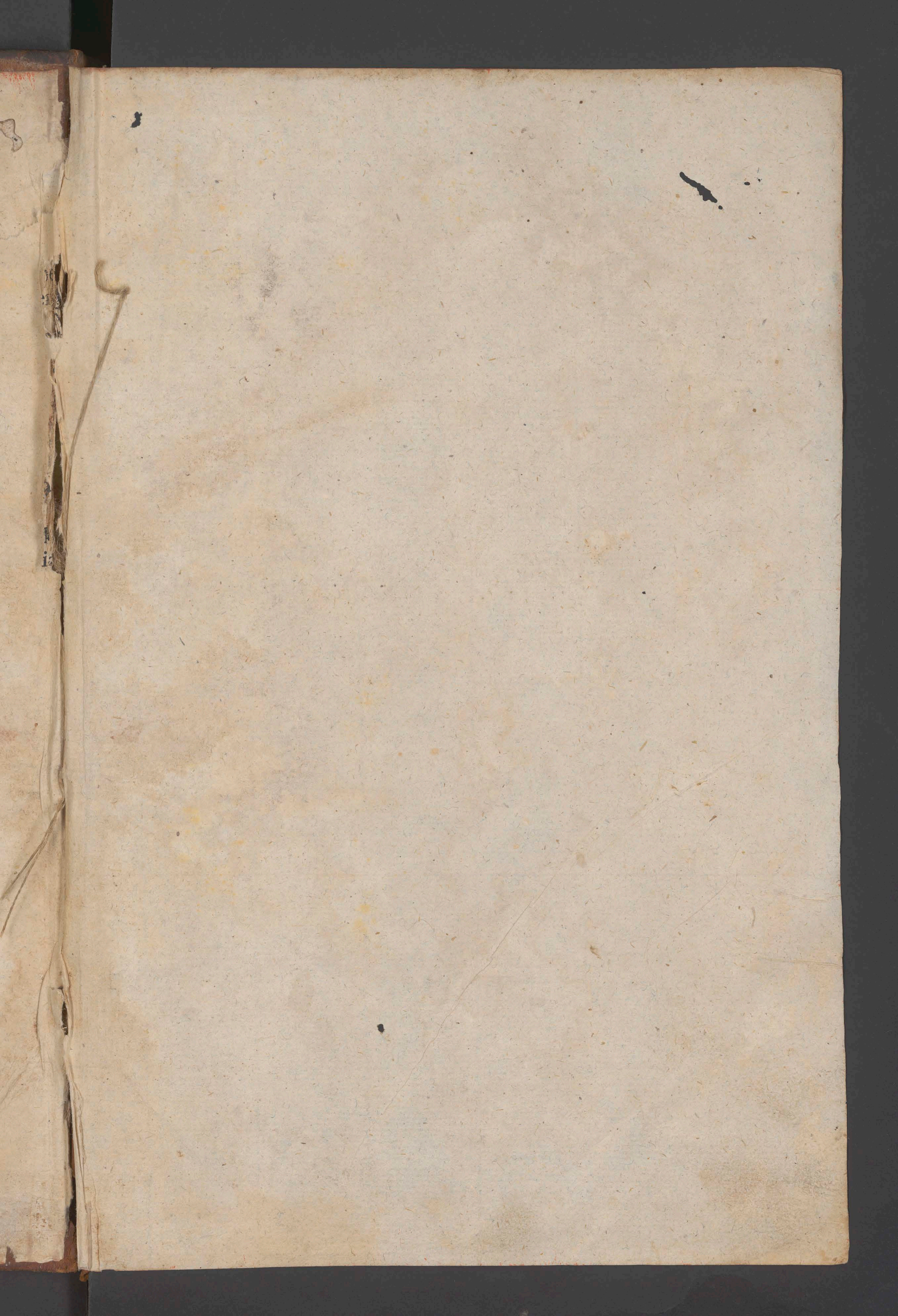
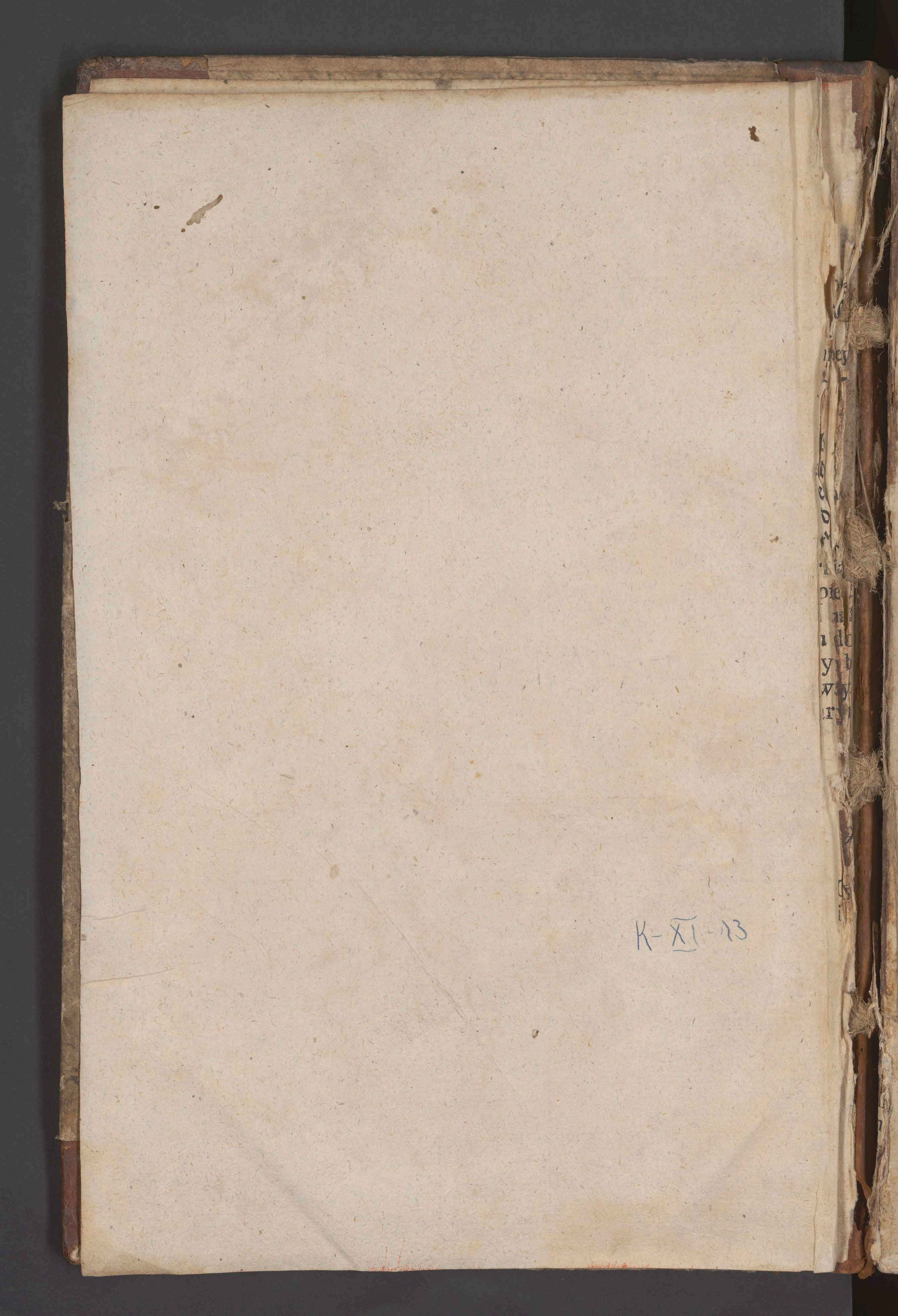

Wir Franz der Zweyte, von Gottes Gnaden erwählter römischer Kaiser, zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, König in Germanien, zu Hungarn, Böheim, Galizien und Lodomerien rc. Erzherzog zu Oesterreich, Herzog zu Burgund und zu Lothringen, Großherzog zu Toskana rc. rc.

MY FRANCISZEK WTÓRY, ZBOŻEY ŁASKI OBRANY CESARZ RZYMSKI, PO WSZYSTKIE CZASY POMNOŻYCIEL RZESZY; KRÓL NIEMIEC, WĘGIER, CZECH, GALICYI I LODOMERYI, &c. ARCY-XIĄŻE AUSTRYI, XIĄŻE BURGUNDYI Y LOTHARYNGII, WIELKI XIĄŻE TOSKANSKI &c. &c.

Um das Vorrecht des Adels in Unserem Erbkönigreiche Westgalizien einerseits auf überzeugende und unzweifelhafte Beweismittel zu gründen, und den Genuß desselben den rechtmässigen Besitzern mit beruhigender Gewißheit zu versichern, andererseits aber alle Anmassungen dieses Rechts zu verhindern,

Chcąc prawo Szlachcie służące w Naszym Królestwie dziedzicznym Galicyi Zachodniey z iedney strony ugruntować na dowodach przekonywaiących i wątpliwości niepodległych, a oraz używanie onegoż spokoyne i pewne prawym Posiadaczom zabespieczyć, z drugiey zaś

und diejenigen, welche sich dasselbe unbefugt zugeeignet haben, in die Klassen der Staatsbürger zurückzuweisen, worin sie den allgemeinen Bedürfnissen des Landes, und ihrer eigenen Wohlfahrt nützlicher seyn können, haben Wir beschlossen, eine allgemeine Adelsmatrickel eröfnen, in solche die Adelsproben aller zu dem Adelstande dieses Unseres Erbkönigreiches Westgalizien gehörigen Personen eintragen zu lassen, und zu diesem Ende folgende Grundsätze zur allgemeinen und unabweichlichen Richtschnur zu bestimmen:

strony wszelkim do tegoż prawa wdzieraniom się przeszkodzić, i tych, którzy sobie toż bezprawnie przywłaszczyli, zwrócić do tey klassy kraiowych obywateli, w którey zostaiąc powszechnym potrzebom kraiu, oraz własnemu dobru bardziey użytecznemi bydź mogą, postanowilismy, aby powszechna Szlachectwa Matrykuła była otworzona, w niey dowody Szlachectwa osób wszystkich tegoż Naszego dziedzicznego Królestwa Zachodnio-Galicyiskiego do stanu szlacheckiego należących zapisane, i tym końcem następuiące zasady dla powszechnego i nieodstępnego regulowania się naznaczamy:

§. 1.

Die zu eröfnende Adelsmatrickel wird den öffentlichen und einzigen Beweis der Adelsgerechtsame aller zu dem Adel des Erbkönigreiches Westgalizien gehörigen Personen, für sie und ihre eheliche Nachkommen, beiderlei Geschlechts, auf immerwährende Zeiten enthalten.

§. 1.

Maiąca bydź otworzona Matrykuła stanowić będzie iedyny autentyczny dowód prawa Szlachectwa na wiekopomne czasy dla wszystkich osób należących do pocztu Szlachty w Królestwie dziedzicznym Zachodney Galicyi tak dla nich samych, iako i onych prawych potomków płci obóyga.

§. 2.

§. 2.

Diese Adelsmatrickel wird aus einem allgemeinen Namensverzeichnisse aller Personen, welche sich als Adeliche angemeldet, und ihren Adel gesetzmässig dargethan haben, nach alphabetischer Ordnung, und aus den sogenannten Majestätsquaternen bestehen, worinn die für giltig anerkannten Beweisurkunden aller Adelichen eingetragen werden, und wovon das erstere mit dem letzteren in eine leichte Beziehung und Verbindung gesetzt werden wird.

§. 2.

Matrykuła takowa Szlachectwa składać się będzie z konsygnacyi powszechney podług porządku alfabetycznego imion wszystkich tych osób, którzy się za Szlachtę wzgłosili, i którzy swoie Szlachectwo stosownie do ustaw dowiedli, tudzież z tak zwanych kwaternów maiestatycznych, do których dowody za ważne uznane i dokumenta wszystkiey Szlachty zapisane będą, iedną i drugie będą łatwą skazuwką, postawiwszy ie w stosunku między sobą.

§. 3.

Als giltige und annehmbare Beweismittel zur Erprobung des Adels setzen Wir hiemit fest:

a) Adelsdiplome, welche entweder derjenige, der seinen Adel anmeldet, oder einer seiner Vorfahren in aufsteigender

§. 3.

Za dowody ważne i mogące bydź przyiętemi do wyprobowania szlachectwa, poczytuiemy:

a) Dyplomata na Szlachectwo, które albo ten, co się z swym szlachectwem wzgłasza, albo kto z przodsza, Linie,

Linie, und von väterlicher Seite von der vormaligen höchsten Gewalt des Landes erhalten hat;

kòw iego w linii wstępney, i z strony oycowskiey otrzymał od naywyższey dawniey władzy kraiowey.

b) Glaubwürdige Beweisurkunden, daß der sich Legitimirende, oder seine Vorfahren, von deren männlichem Stamme er seine Abkunft hat, jemals mit der Würde eines Palatins, Kastellans, Starosten mit Gerichtsbarkeit, Unterkämmerers, Terrestralrichters, Landtagsbothen, Kämmerers, oder überhaupt mit einer von denjenigen Würden oder Aemtern bekleidet gewesen, welche nach der Verfassung des Königreichs Pohlen ausschliessend bloß adelichen Personen verliehen werden konnten. Bei dieser Art der Beweisführung wollen Wir jedoch Zeugnisse eines Privaten von adelicher oder unadelicher Herkunft als unzulässige Beweisurkunden erklärt, und gänzlich ausgeschlossen haben.

b) Dokumenta godne wiary, iż legitymuiący się, lub onegoż przodkowie, z których pokolenia męskiego on pochodzi, zaszczycony był kiedy godnością Woiewody, Starosty z prawnowładztwem, Podkomorzego, Sędziego Ziemskiego, Posła na Seym, Szambelaństwem albo w powszechności iaką z tych godności lub urzędów, które podług ułożenia Królestwa Polskiego wyłącznie samey szczególnie Szlachcie rozdawane bydź mogły. Przy tym sposobie okazywania dowodów uznaiemy atoli zaświadczenia od prywatnych z stanu szlacheckiego lub nieszlacheckiego dawane, za dokumenta niedostateczne, i odrzucamy one zupełnie.

Ge=

c) Gesetzmässige Beweisurkunden, daß der sich Legitimirende derselbe sey, welcher auf einem oder mehreren Reichstagen als Adelicher benannt wird, oder daß er von einem solchen abstammet, der auf einem Reichstage geadelt worden ist.

d) Genealogische, mit den Auszügen der Taufbücher belegte Dedukzionen, daß der sich Legitimirende von einer jener Familien in gerader Linie abstamme, die in dem von Kaspar Niesiecki zu Lemberg im Jahre 1728 in zwey Sprachen herausgegebenen Werke, unter dem Titel: Korona Polska — Poloniae Diadema. — Herby i familie Rycerskie tak w koronie, iako i w W. Xięstwie Litewskim zebrane. — *Stemmata, ac Prosapiae Equitum tam in Regno Poloniae, quam in M. Ducatu Lithuaniae collectae* als adeliche Geschlechter aufgeführt sind.

c) Dokumenta prawne, iż legitymuiący się ten sam iest, ktory na iednym lub więcey Seymach urodzonym był mianowany, albo iż pochodzi od takiego, ktory na Seymie nobilitowany był.

d) Wywody genealogiczne wsparte extraktami z ksiąg metrykalnych, iż legitymuiący się z iedney familii tych, w prostey linii pochodzi, które w dziele przez Kaspra Niesieckiego w Lwowie roku 1728 w dwóch iezykach wydanym pod tytułem: *Korona Polska — Poloniae Diadema — Herby i familie Rycerskie tak w Koronie, iako i w W. Xięstwie Litewskim zebrane — Stemmata ac prosapiae Equitum tam in Regno Poloniae, quam in M. Ducatu Lithuaniae collectae*, za pokolenia Szlacheckie mianowane są.

e) Erwerbungsurkunden über einen unbezweifelt adelichen Besitz, in welchen jedoch der Erwerber ausdrücklich als ein Adelicher benannt seyn, und der sich Legitimirende von ihm in gerader männlicher Linie abstammen muß.

e) Dokumenta nabywcze na posiadłość niewątpliwie Szlachecką w których - iednakże nabywca wyraźnie iako Szlachcic mianowany bydź musi, i legitymuiący się od niego w prostey linii męskiey pochodzić ma.

§. 4.

Gleichwie Wir nun bei Erlassung dieser allgemeinen Vorschrift Unsere landesväterliche Absicht deutlich zu erkennen gegeben haben, so versehen Wir Uns zu den guten Gesinnungen Unserer getreuen westgalizischen Unterthanen, daß alle, welche dergleichen Beweise zu führen oder dazu beizutragen haben, dabei mit der redlichen Offenheit zu Werke gehen werden, welche der Wichtigkeit des Gegenstandes, und der Ernstlichkeit Unserer höchsten Gesinnung zusaget.

§. 4.

Jako tedy wydaiąc ninieyszy powszechny przepis oycowski Nasz względem kraiu zamiar wyraźnie poznać daliśmy, tak spodziewamy się po dobrych uczuciach Naszych wiernych Zachodnio - Galicyiskich Poddanych, iż wszyscy maiący się z takowemi dowodami popisywać, lub do nich przykładać z rzetelną otwartością w tey mierze postępować będą, iaka iest dogodna ważności przedmiotu i stałości Naszych naywyższych zamiarów.

§. 5.

Damit den Landesinnsassen zur Beibringung ihrer A-

§. 5.

Żeby mieszkańcom kraiowym, końcem okazania

dels-

delsproben eine solche Zeitfrist gegönnet werde, welche mit den mancherlei Schwierigkeiten, die der Beischaffung der gesetzlichen Beweismittel in den Weeg treten dürften, in einem billigen Verhältnisse stehe; so verordnen Wir hiermit, daß die Erprobung des Adels binnen einem Zeitraume von drey Jahren, vom 1ten Jäner 1801 anzufangen, mithin bis zum letzten Dezember 1803 zu geschehen habe.

dowodów swego Szlachectwa był dozwolony termin taki, iaki w słusznym się znayduie stosunku z nieiakiemi trudnościami, które, staraiąc się o prawne dowody, zayść mogą; zaczym ninieyszemi rozporządzamy, iż wywód Szlachectwa w przeciągu czasu lat trzech, począwszy od 1go Stycznia 1801, a zatym aż do ostatniego Grudnia 1803 uskutecznionym bydź powinien.

§. 6.

Da die Hindernisse in Beibringung der Adelsproben nur den kleineren Theil der Landesinnsassen treffen, hingegen der grössere Theil entweder schon itzt mit den nöthigen Beweismitteln versehen, oder doch wenigstens in der Lage ist, solche ohne viele Weitläufigkeiten erlangen zu können; so versehen Wir Uns zu diesen letzteren, daß sie nicht erst den nahen Ausgang des Termins abwarten, sondern die entweder schon in ihren Handen befindlichen, oder von ihnen leicht zu erlangenden Adels-

§. 6.

Gdy przeszkody w okazaniu dowodów Szlachectwa mnieyszą część tylko mieszkańców kraiowych dotykaią, większa zaś część albo iuż iest teraz w potrzebne dowody opatrzona, albo przynaymniey w tym położeniu się znayduie, iż ich bez wielkich zachodów dostać może; dlatego spodziewamy się po tychże ostatnich że nie będą oczekiwać zbliżenia się kończącego się terminu, ale dowody, albo iuż w ręku ich będące, albo też

pro-

proben, sobald nur immer möglich, auf die im 7. §. ausgedrückte Art einreichen werden. Wer aber bis dahin seine Adelsgerechtsame nicht dargethan hat, und der Adelsmatrickel nicht eingeschaltet worden ist, wird als zu der bürgerlichen Klasse gehörig angesehen, und behandelt werden.

łatwo przez nich mogące bydź uzyskane, podadzą na sposób w §. 7. przepisany, iak skoro tylko możność pozwoli: ktoby zaś aż do takowego czasu prawa swego nie okazał, i do Matrykuły Szlacheckiey zapisanym nie został, będzie uważany iako należący do klassy pospólstwa.

§. 7.

Alle Landesinnsassen, welche ihren Adel zu erproben, und sich der Adelsmatrickel einschalten zu lassen gedenken, haben ihre Gesuche bei dem Kreisamte ihres Wohnsitzes einzureichen, und demselben die Beweisurkunden entweder im Originale, oder in öffentlich beglaubigten Abschriften, ausserdem aber auch eine genaue Zeichnung ihres Familienwappens mit einer dasselbe beschreibenden Erklärung beizulegen.

§. 7.

Wszyscy mieszkańcy kraiowi maiący zamiar wyprobowania swoie Szlachectwo, i zapisania się do Matrykuły Szlacheckiey, podać maią prożby swoie do cyrkułu, w którym mieszkaią, z załączeniem do nich Dokumentów albo w Oryginale, albo w autentyczney kopii, niemniey dokładnego rysu Herbu swoiey familii z onegoż dostatecznym opisaniem.

§. 8.

Die Kreisämter haben diese Eingaben, wenn selbige

§. 8.

Urzędy cyrkularne maią podania takowe, ieżeli

mit

mit Urkunden belegt sind, an Unsere bevollmächtigte westgalizische Landeseinrichtungshofkommission einzusenden, im widrigen Falle aber unmittelbar zurückzuweisen.

§. 9.

Die Prüfung und Beurtheilung der einkommenden Adelsproben, so wie die Verfassung der Adelsmatrickel, haben Wir als ein Geschäft von blos politischer Beziehung Unserer bevollmächtigten Einrichtungshofkommission, als der politischen Landesstelle des Königreichs Westgalizien übertragen, und zur schnelleren Behandlung eine eigene, unter ihrer Leitung stehende Kommission aufgestellet.

§. 10.

Ob es gleich aus der Natur der Sache fließt, daß die Urkunden, welche zu dem

są wsparte Dokumentami, przesłać do Naszey pełnomocney kray urządzaiącey zadworney kommissyi, w razie przeciwnym zaś, gdyby Dokumentów załączonych nie było, maią same wskazać stronom dopełnienie przepisu.

§. 9.

Roztrząśnienie, i rozpoznanie nadchodzących wywodów Szlachectwa, równie iak i ułożenie Matrykuły Szlacheckiey zdaliśmy na Naszą pełnomocną kommissyę zadworną urządzaiąca w królestwie Zachodnio - Galicyiskim iako przedmiot szczególnie polityczny, a celem spiesznieyszego załatwienia postanowiliśmy własną kommissyą pod zarządzeniem oneyże.

§. 10.

Chociaż z samey istoty rzeczy wypływa, iż Dokumenta, które do prze-

an-

angedeuteten Zwecke der Adelsprobe beigebracht werden, der klassenmässigen Stempelbezeichnung nach der Vorschrift Unserer hierüber bestehenden Gesetze und Anordnuugen unterliegen müssen, so haben Wir doch Unserer Landesstelle das Befugniß eingeräumt, solche Partheyen, die ihr Unvermögen zur Bezahlung der Stempelgebühr durch kreisämtliche Zeugnisse bewähren werden, von Beibringung der Beweisurkunden auf gestempeltem Papiere zu entheben.

rzeczonego zamiaru dowodzenia szlachectwa przyłączone będą, pod klassyczne naznaczenie stemplem stosownie do przepisu Naszych w tey mierze trwaiących ustaw i rozporządzeń podpadać muszą, z tym wszystkim nadaliśmy Rządom Naszym kraiowym moc uwolnienia te strony od podawania dokumentów na stemplowym papierze, które swoią niemożność w opłaceniu stemplowych należytości zaświadczeniem cyrkularnym ztwierdzą.

Hiernach haben sich Unsere getreuen westgalizischen Innsassen auf das genaueste zu achten, indem Wir Unserer Landesstelle, und den ihr untergeordneten Behörden zur Pflicht machen, auf die Befolgung gegenwärtiger Anordnung feste Hand zu halten.

Podług czego wierni Nasi Zachodnio - Galicyiscy Mieszkańcy iak nayściśley zachować się maią, ile że Nasze Rządy kraiowe, i onymże podległe Urzędy obowięzuiemy pilne mieć oko na dopełnienie ninieyszego rozporządzenia.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien den

Dań w Naszym Stołecznym i rezydencyonal-

16ten

16ten Monatstag Oktober, im achtzehnhunderten, Unserer Reiche des römischen im achten, und der erbländischen im neunten Jahre.

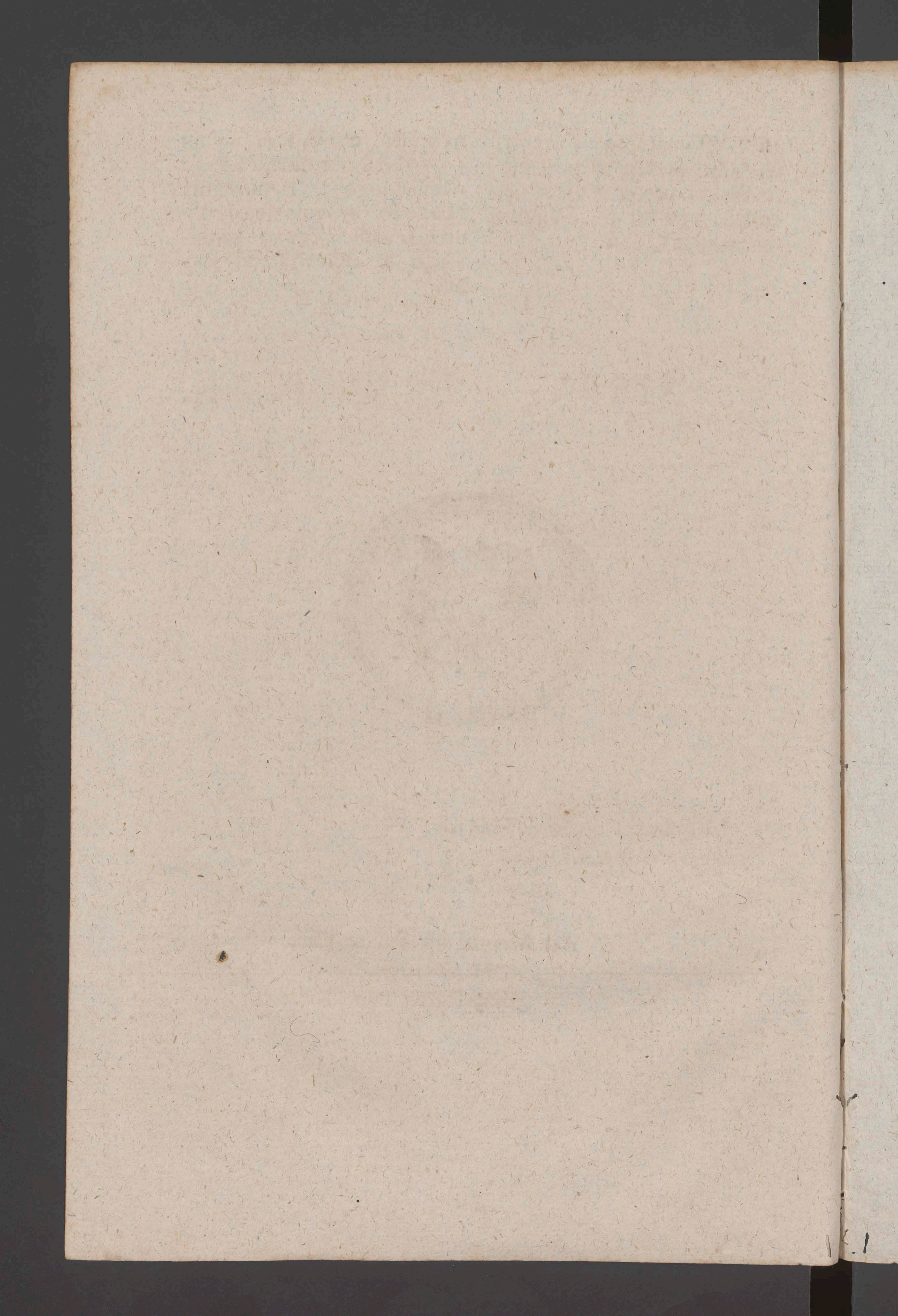
nym Mieście Wiedniu dnia 16go Października, Tysiąc ośmsetnego, Panowania Naszego Rzymskiego ósmego, i dziedziczno-kraiowego w dziewiątym Roku.

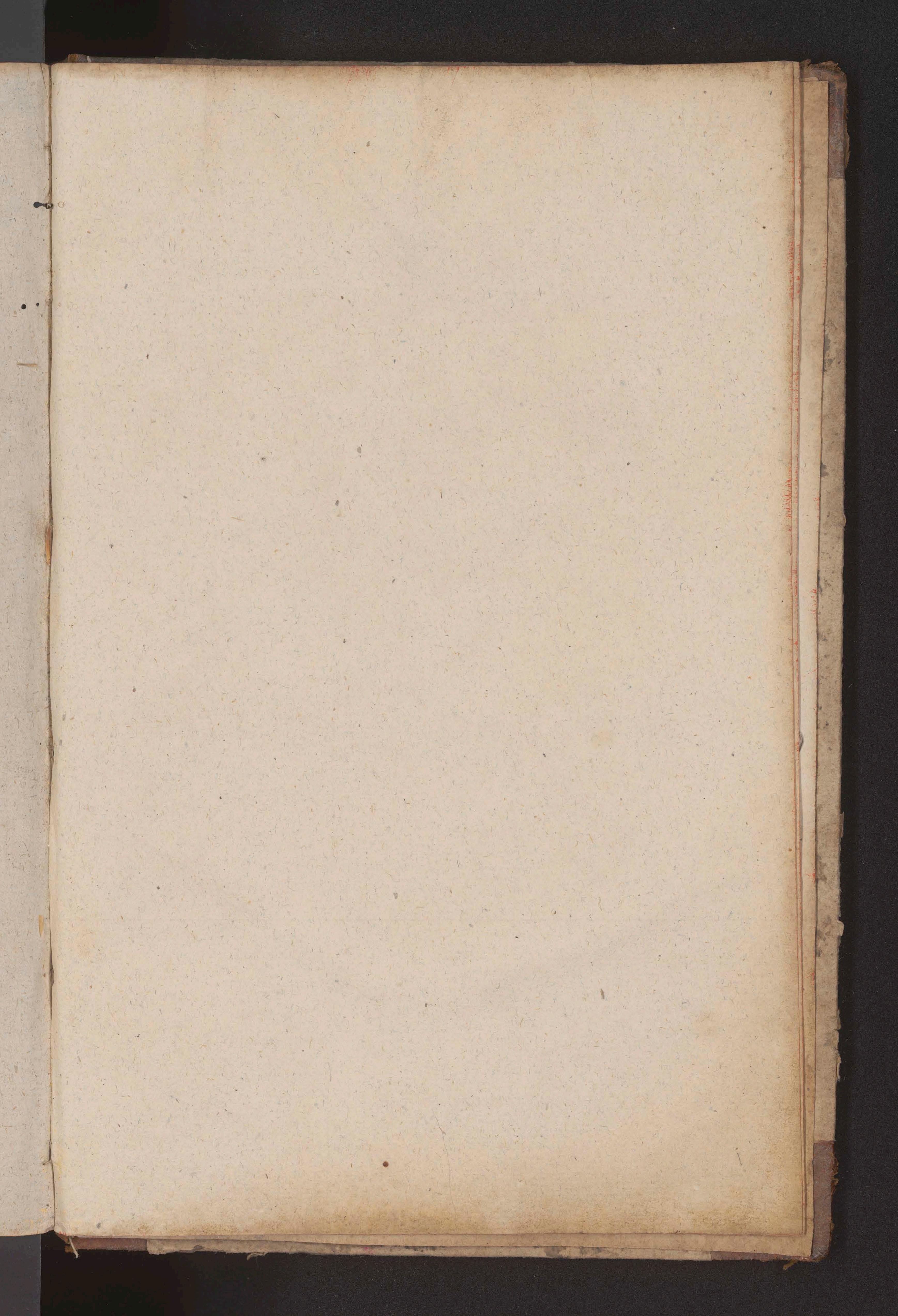
Franz. **FRANCISZEK.**

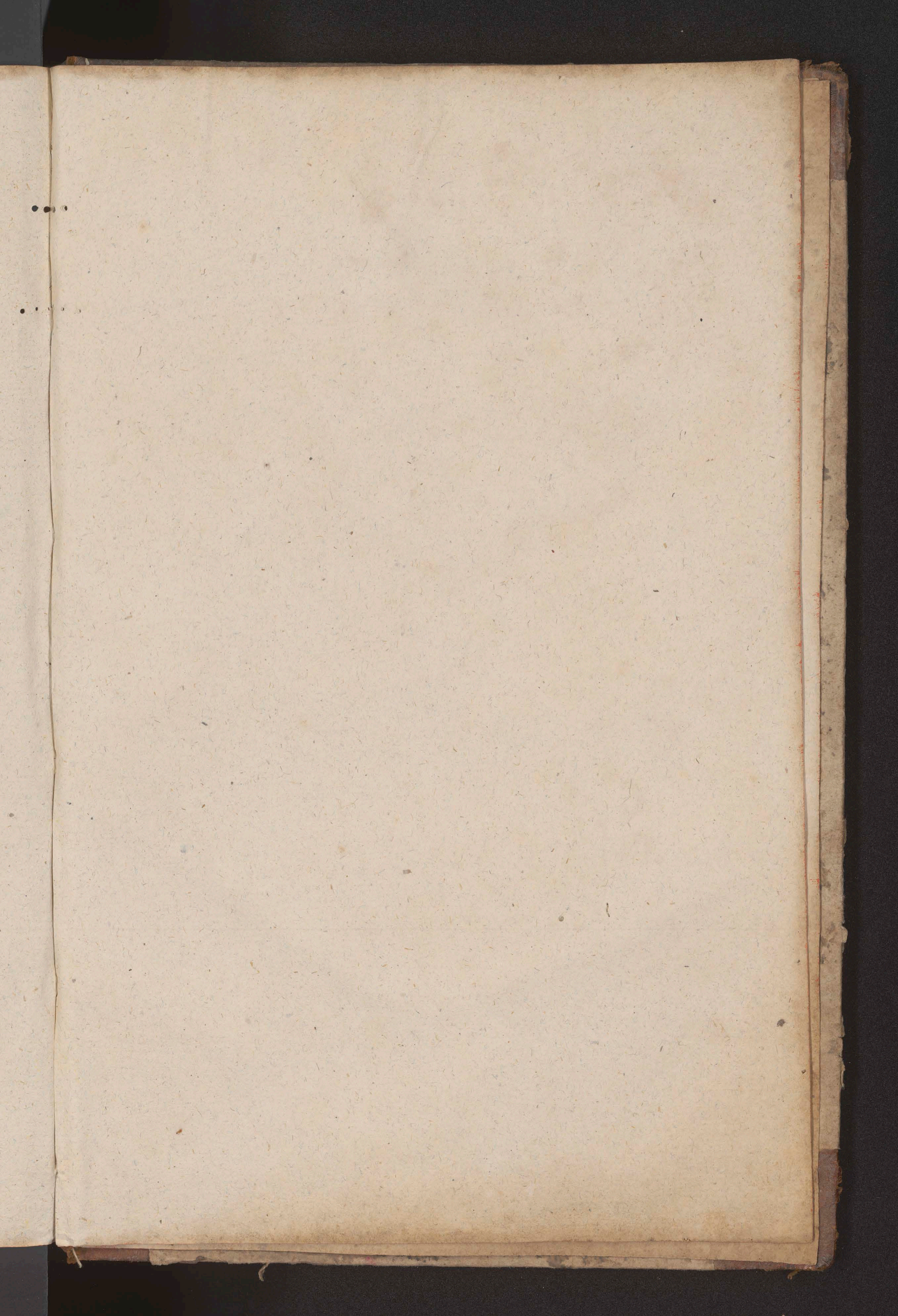
Josephus Comes â Mailath,
Regrum Galæ & Lodæ Cancius.

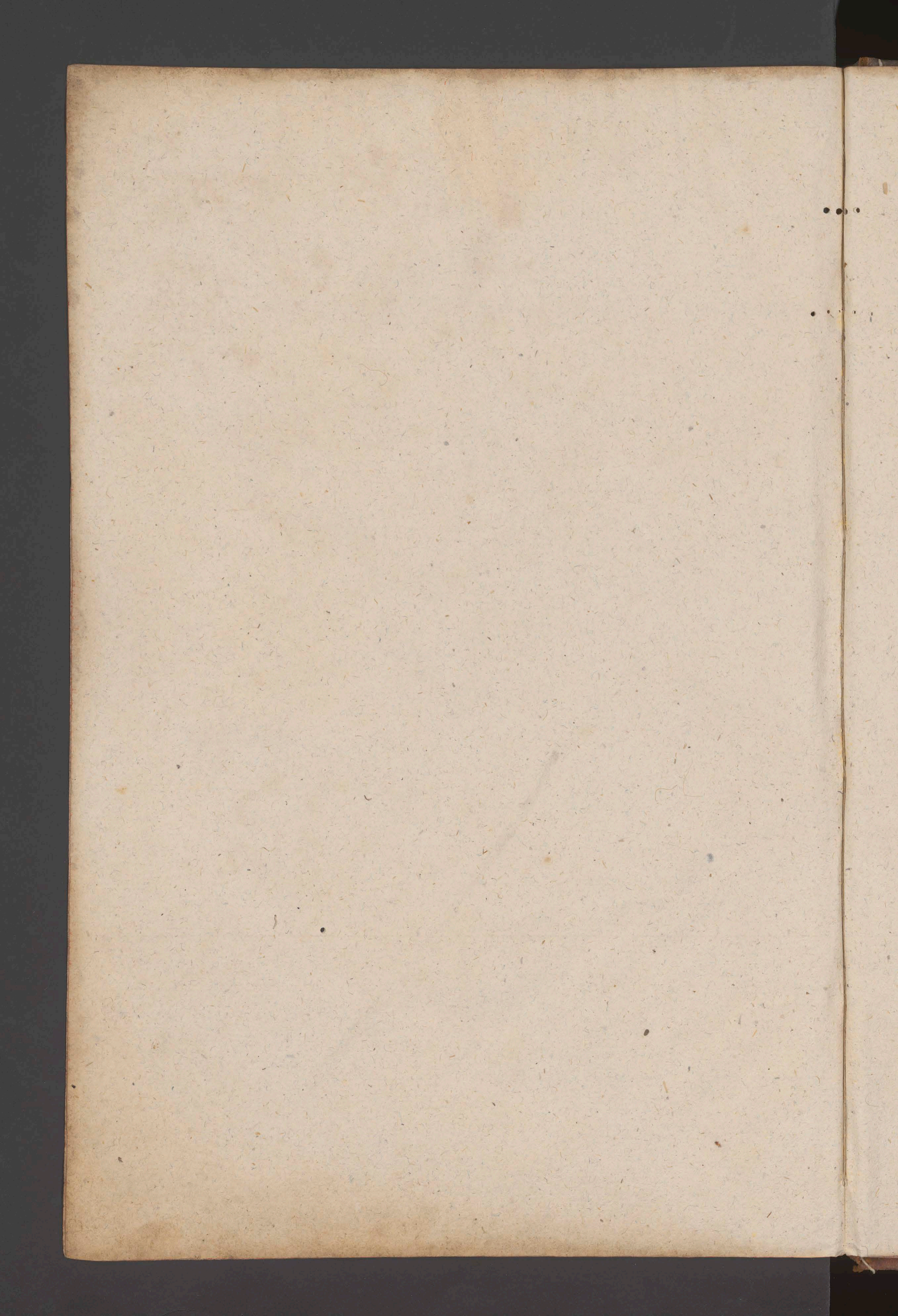
Ad Mandatum Sacræ Cæs. Regiæ
Majestatis proprium.
Franz Anton von Baldacci.

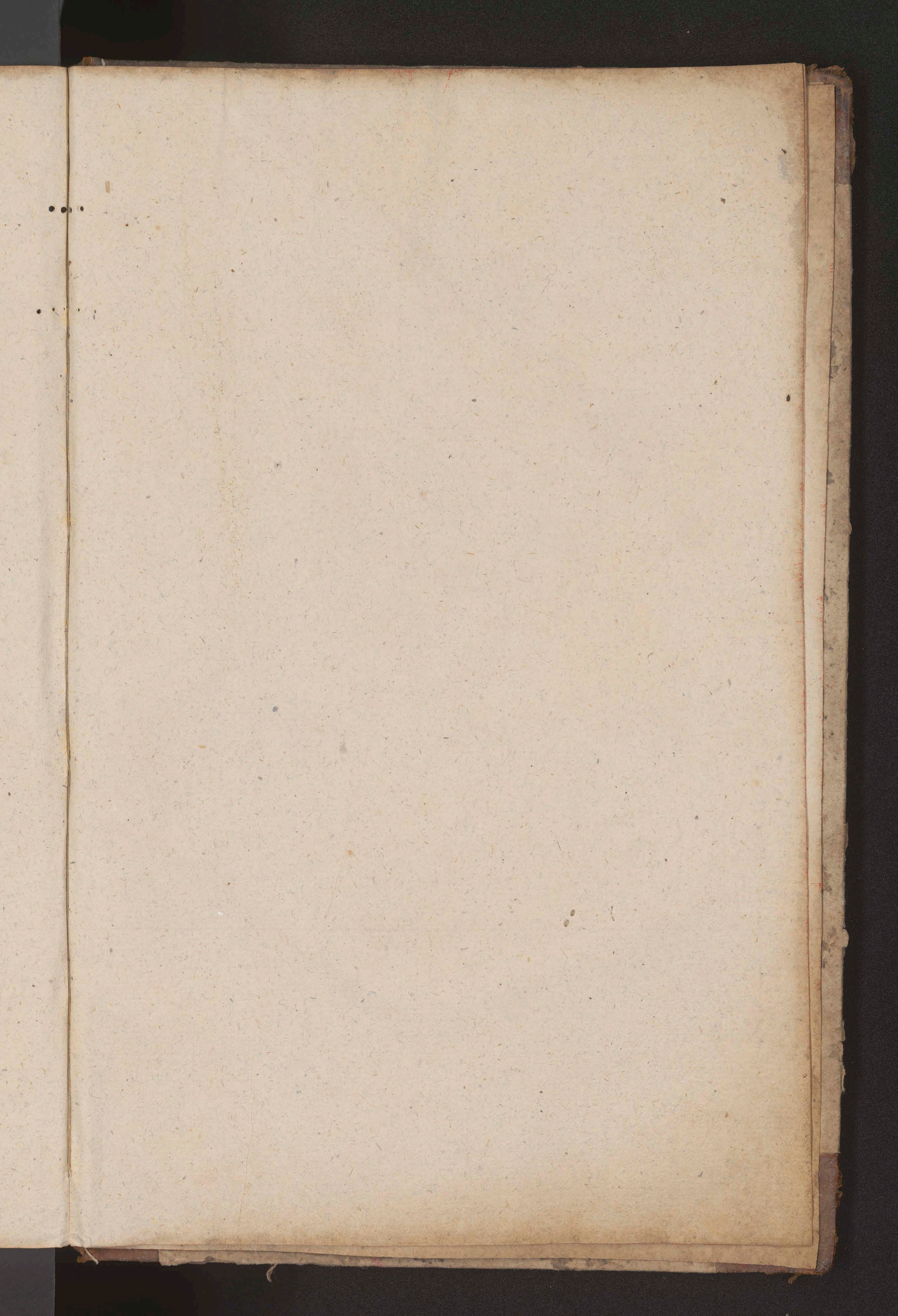

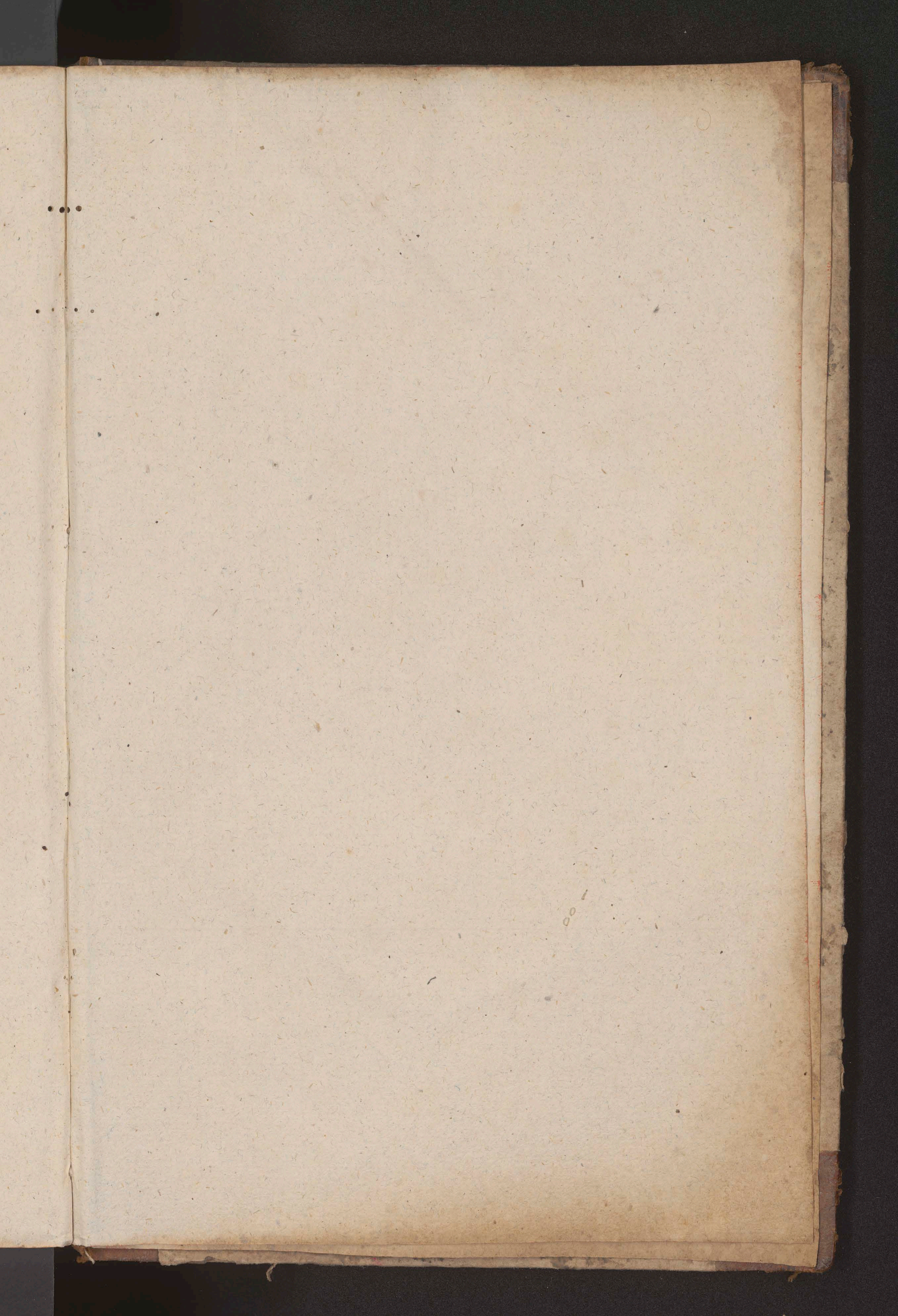

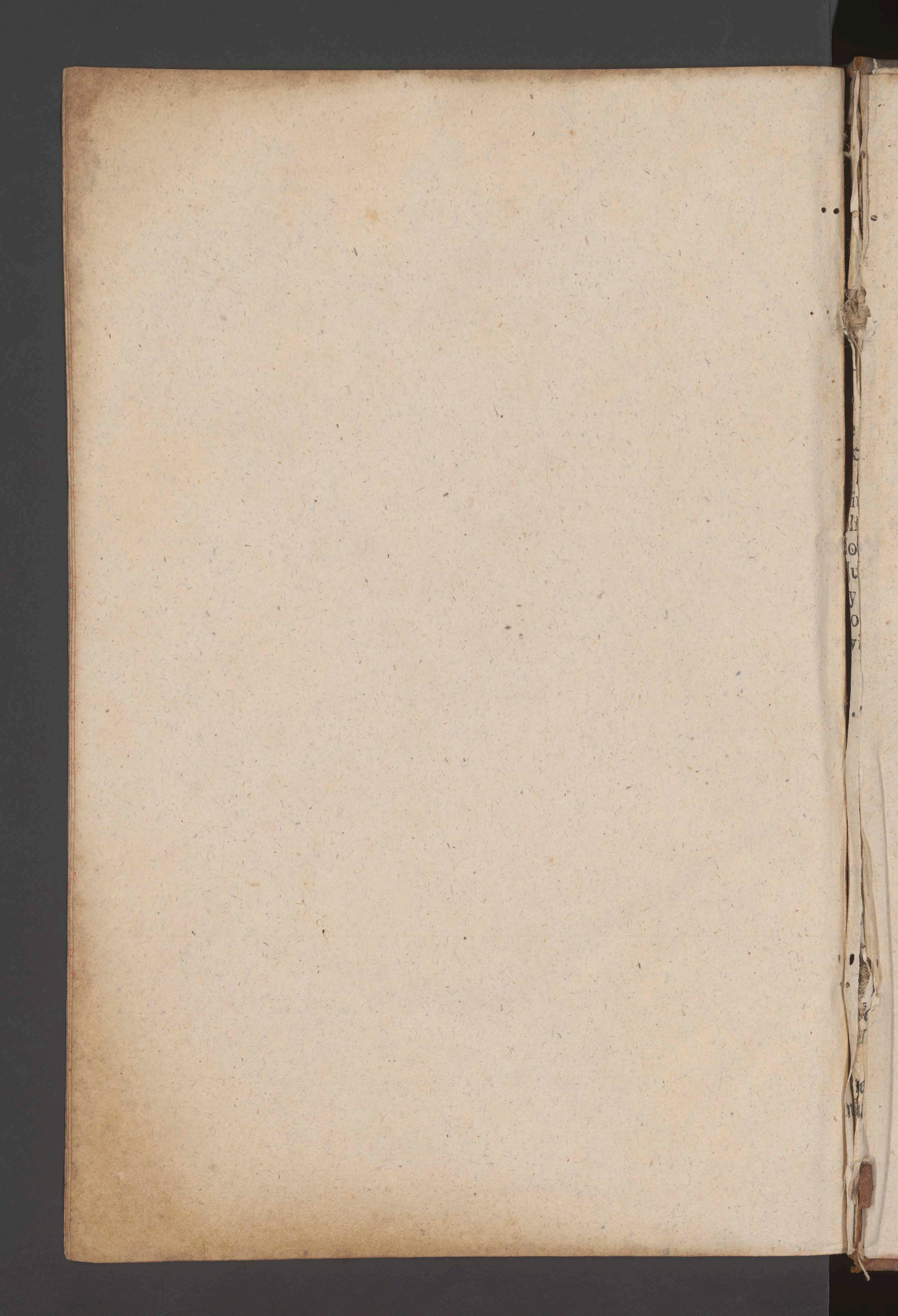

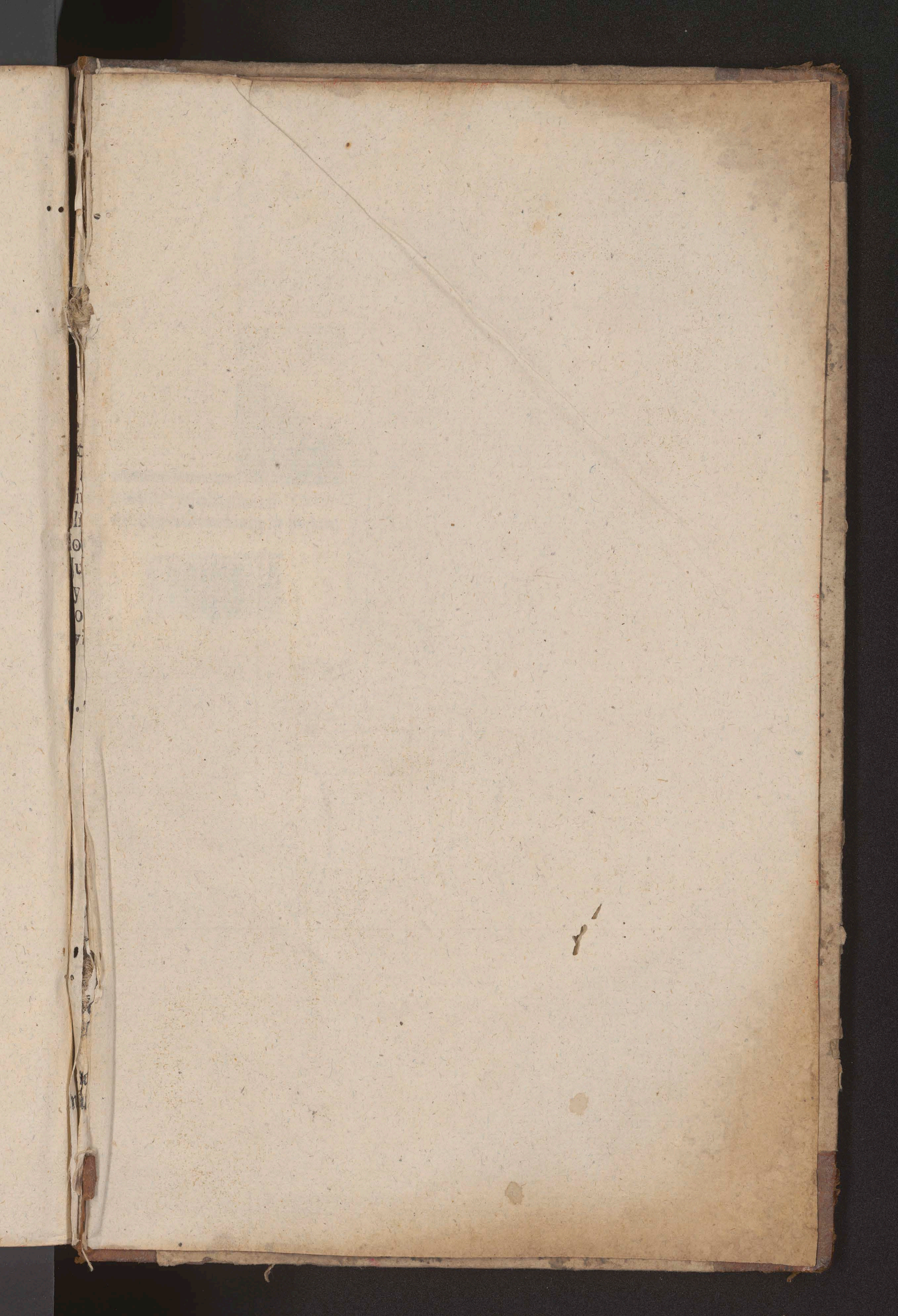

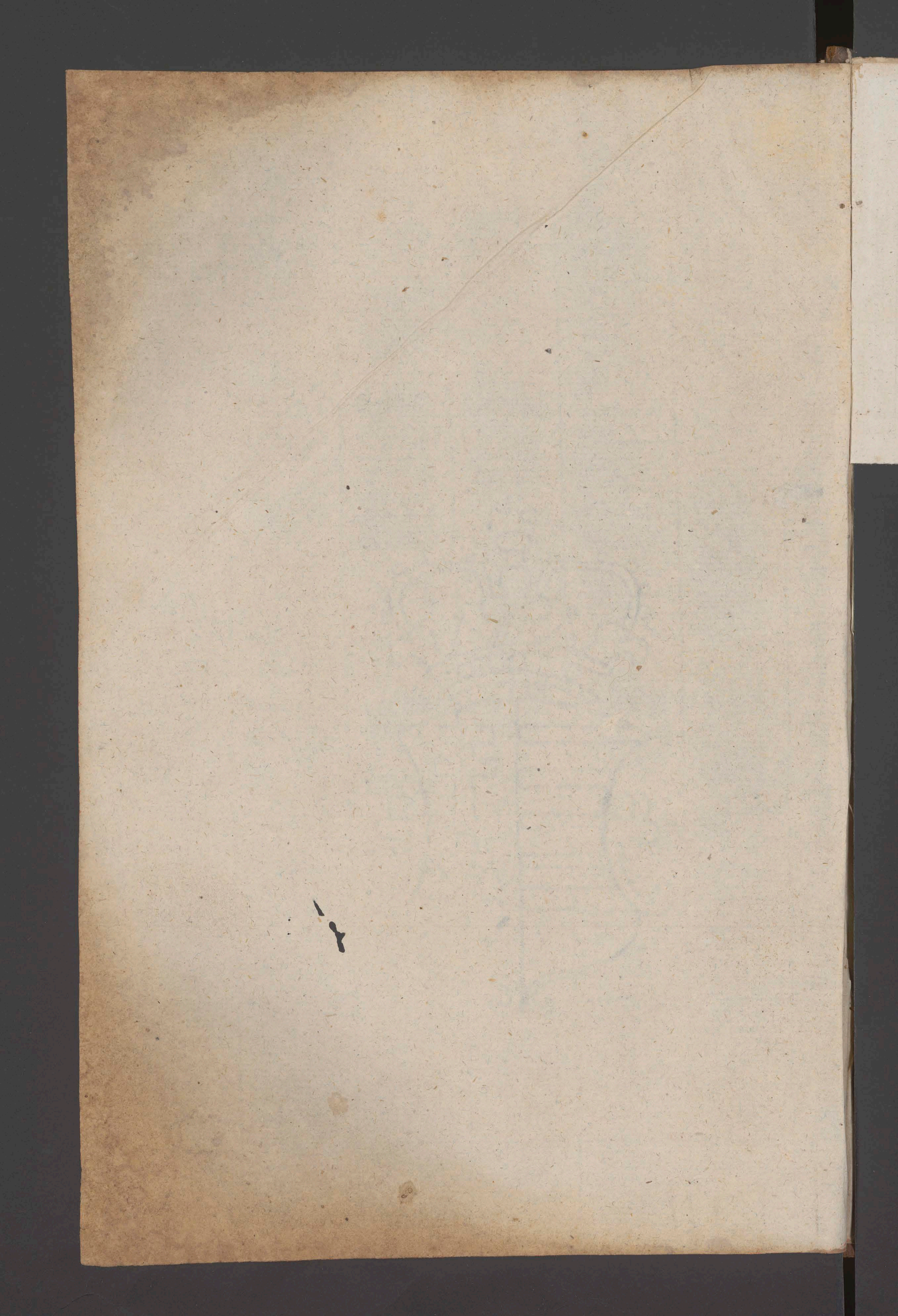

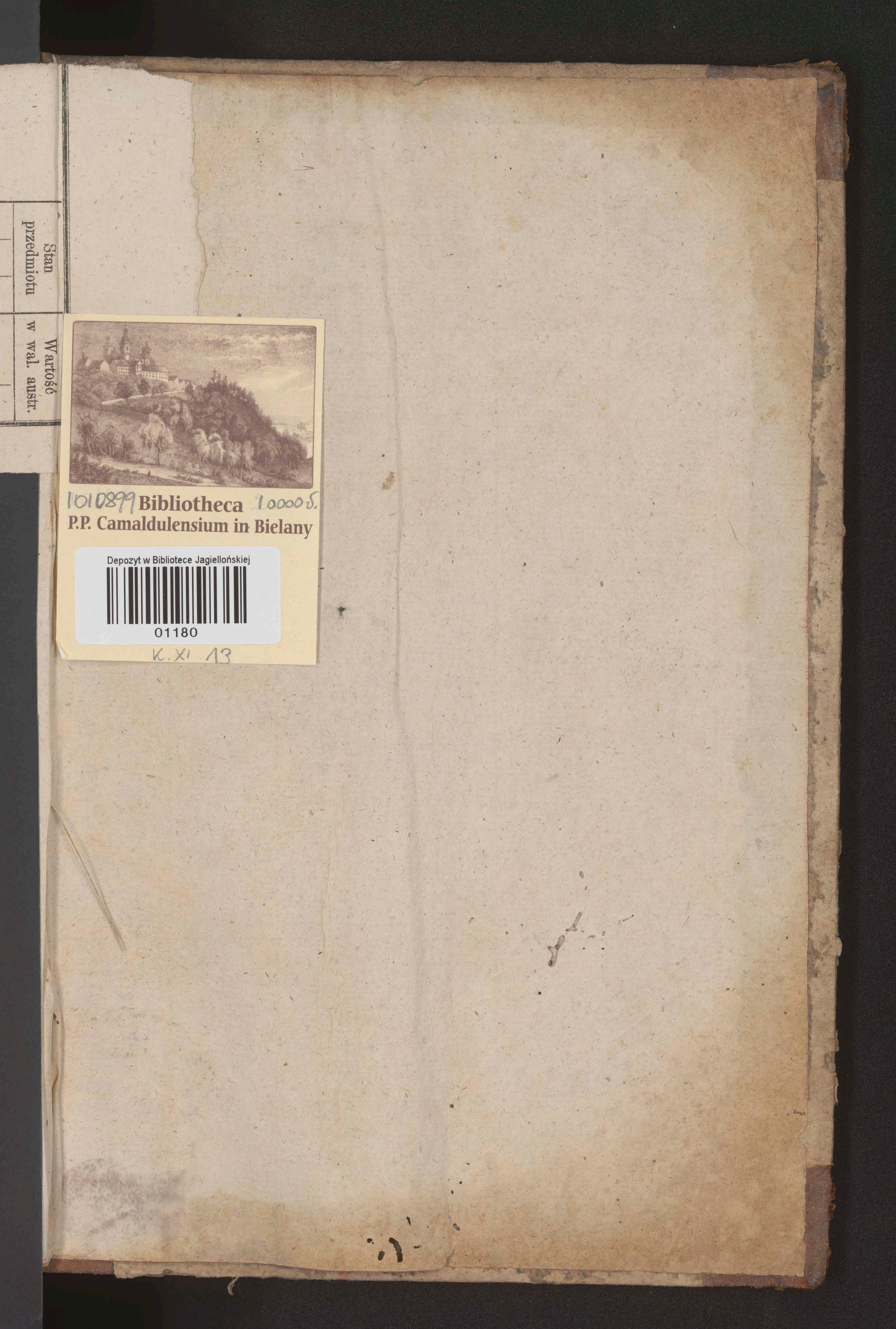

	Stan przedmiotu			Wartość w wal. austr.	
	dobry	średni	zły	zł.	ct.

Stan przedmiotu
Wartość w wal. austr.
1010899 Bibliotheca 1.0000 S.
P.P. Camaldulensium in Bielany
Depozyt w Bibliotece Jagiellońskiej
01180
K.XI.13

